

PIRKANMAAN
AMMATTIKORKEAKOULU

**2000-LUVUN METROTYTÖT
-AIKAHYPPY MUSIIKKITEATTERIN KEINAIN**

**Pienimuotoisen musiikkiteatteriesityksen
valmistaminen mittatilaustyönä**

Hanna Lahtinen

Marianne Nurmi

Opinnäytetyö
Toukokuu 2009
Musiiikin koulutusohjelma
Teatterimusiikin ja musiikkidraaman
suuntautumisvaihtoehto
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, Teatterimusiikin ja musiikkidraaman suuntautumisvaihtoehto

Hanna Lahtinen ja Marianne Nurmi:

2000-luvun Metrotytöt – Aikahyppy musiikkiteatterin keinoin; Pienimuotoisen musiikkiteatteriesityksen valmistaminen mittatilaustyönä
Opinnäytetyö toukokuu 2009

Tämä opinnäytetyön kirjallinen osuus kuvaa pienimuotoisen, mittatilaustyönä tehdyn musiikkiteatteriesityksen valmistamista alusta loppuun. Työssä on kiinnitetty huomiota siihen, millaista on valmistaa esitys tilaajan toiveiden mukaisesti. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus on liitteenä videotallenteena (LIITE 1).

Kokoonpanona oli laulutrio ja ajoittain lauluvahvistuksena toimiva pianisti. Teoreettisena viitekehyksenä tarkastellaan yhtyelaulua ja käsitellään esityksessäkin kuultavaa, sota-ajan jälkeistä iskelmämusiikkia Suomessa. Sovitukset esityksessä kuultavaan musiikkiin on tehty itse.

Esitys poikkesi perinteisestä musiikkiesityksestä roolihenkilöiden ansiosta, joiden syntyprosessista kerrotaan omakohtaisten kokemusten ja oivalluksien kautta.

Lopuksi kuvaillaan henkilökohtaisia tuntemuksia esityksen sekä opinnäytetyöprosessin kulusta.

Avainsanat: yhtyelaulu, musiikkiteatteri, iskelmä, roolinmuodostus, harjoitusprosessi

ABSTRACT

Pirkanmaa University of Applied Sciences, Degree Programme in Music, Option of theatre music and music drama.

Hanna Lahtinen and Marianne Nurmi:

Metrotytöt of the 21st century – travelling in time by the means of music theatre; making of a minor formed music theatre performance.

Bachelor's Thesis April 2009

The written part of this bachelor's thesis describes the making of a minor formed music theatre performance from A to Z. Attention to the question how to build up a performance following the orderer's expectations has been considered in this report. Performance itself is attached as a video document (ATTACHMENT 1).

Assembly in the performance was a singing trio with a pianist who fortified the chords occasionally by singing. As a theoretical basis in this bachelor's thesis is to examine singing in an ensemble. The Finnish post-war popular music, which is played in the performance, is discussed. Arrangements were self-made.

The role characters differed the performance from a traditional music performance. Building the characters is presented from the personal point of view, examining experiences and finds of one self.

The personal feelings about the performance and this bachelor's thesis process are portrayed in the final section of the text.

Keywords: ensemble, music theatre, popular music, character building, rehearsing

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	MUSIIKKIESITYKSEN SUUNNITTELU TILAUSTYÖNÄ.....	8
	2.1 Tilaaja: Sokos Hotel Tammer Oy.....	9
	2.2 Esiintymistila.....	10
	2.3 Tilaajan toiveet.....	10
	2.4 Kohdeyleisö.....	10
	2.5 Kokoonpano.....	11
3	YHTYELAULU.....	12
	3.1 Barbershop ja Doo-wop.....	12
	3.2 Suomalaiset lauluyhtyeet.....	13
4	SOTA-AJAN JÄLKEINEN ISKELMÄMUSIIKKI.....	16
	4.1 Uudet tuulet.....	16
	4.2 Kappalevalinnat.....	17
5	SOVITTAMINEN.....	19
6	HARJOITTELEMINEN.....	21
	6.1 Tilat.....	21
	6.2 Aikataulutaminen.....	21
7	ROOLIEN MUODOSTUMINEN.....	22
	7.1 Ulkoiset tekijät.....	22
	7.1.1 Puvustus.....	23
	7.1.2 Kampaukset.....	24
	7.1.3 Maskeeraus.....	24
	7.2 Sisäiset tekijät.....	24
	7.2.1 Naiseus 1950-luvun Suomessa.....	25
	7.2.2 Roolihenkilöiden persoonallisuus.....	26
	7.2.3 Äänenkäyttö ja fraseeraus.....	26
8	ESITYKSEN KOKOAMINEN.....	27
	8.1 Kappalejärjestys.....	27
	8.2 Tekniikka.....	28

	5
8.3 Lava ja rekvisiitta.....	29
9 LOPUKSI.....	30
9.1 Maitolaiturin Metrotyöt.....	30
9.2 Opinnäytetyö.....	30
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan pienimuotoisen musiikkiteatteriesityksen valmistumista vaiheittain. Saimme tilauksen Sokos Hotel Tammer Oy:ltä (myöhemmin ”tilaaja” tai ”Tammer”) valmistaa kestoltaan noin 45 minuuttinen interiööriin sopiva musiikkiesitys, jossa saisi olla myös draamallinen ote. Tammerin sali henkii menneiden vuosikymmenien nostalgiaa niin vahvasti, että jo aiemmin ideatasolla ollut aihio 1940-50 -lukujen tyttötrioja imitoivasta, stemmalaulua sisältävästä musiikkiesityksestä tuli ajankohtaiseksi tässä yhteydessä. Esiintymistilan ahtaus sulki pois suuren orkesterin mukaan ottamisen, näin ollen päädyimme ratkaisuun ottaa triomme tueksi laulutaitoinen pianisti. Pianistin laulutaito oli ensiarvoisen tärkeää, koska näin ollen pääsisimme herkuttelemaan myös neliäänisillä lauluosuuksilla. Kokoonpanon pienuus helpotti omalta osaltaan myös musiikin sovitustyötä, jonka päätimme tehdä itse.

Esitystä suunniteltaessa oli tärkeää ottaa huomioon millaiselle yleisölle sitä tul-taisiin esittämään. Todennäköistä oli, että yleisö tulisi koostumaan suurelta osin varttuneemmasta väestöstä, joilla kyseisien vuosikymmenten musiikkiin liittyisi omakohtaisia muistoja. Tammer halusi myös markkinoida esitystä ”nostalgiaa henkivänä, hyvän mielen musiikkiesityksenä”.

Opinnäytetyömme tarkoitus on seikkaperäisesti raportoida, miten pienimuotoi-nen musiikkiteatteriesitys valmistetaan sekä mitä kaikkea sitä suunniteltaessa ja valmistaessa on hyvä ottaa huomioon. Koska kyseessä on parityö, olemme ja-kaneet työn siten, että Hanna on kirjoittanut luvut 3,4,5 ja 8, Marianne puoles-taan 2,6 ja 7. Tiivistelmän, Johdannon ja Lopuksi -osion olemme tehneet yh-dessä.

Lähdemme opinnäytetyössämme liikkeelle tilauksesta tehtävän musiikkiteatteri-esityksen suunnittelusta. Miten parhaiten voisimme vastata sekä tilaajan, että tulevan yleisön odotuksiin kyseisellä kokoonpanolla. Tässä vaiheessa piti pitää mielessä musiikillisen sisällön lisäksi myös ulkomusiikilliset asiat, kuten esimer-kiksi äänentoisto, esitystila, lavasteet, tarpeisto, puvut, valot, maskit ja kampa-ukset, unohtamatta tärkeitä käytännön järjestelyjä kuten mainontaa ja tekijänoi-

keusasioita. Tekijänoikeusasioista meidän ei lopulta tarvinnut huolehtia itse, sillä Hotelli Tammer hoiti asian puolestamme.

Luvuissa kolme ja neljä käsittelemme sota-ajan jälkeistä iskelmämusiikkia Suomessa sekä yhtyelaulua, joka toimii myös teoreettisena viitekehystenämme. Viidennessä luvussa tarkastelemme sovitustyötä omakohtaisesta näkökulmasta. Luvuissa kuusi ja seitsemän kerromme harjoitusprosessista ja siitä miten roolihahmomme muotoutuivat ja muuttivat muotoaan harjoitusvaiheen edetessä. Selvitämme myös mitkä tekijät vaikuttivat roolihenkilön syntymiseen ja millä keinoilla pystyimme itse edesauttamaan hahmon muovautumista lopulliseen muotoonsa. Kahdeksas luku käsittelee esityksen kokoamista aina kappalejärjestyksestä rekvisiittaan.

Opinnäytetyömme loppuosassa pohdimme, täytyivätkö sekä omat tavoitteet että tilaajan toiveet ja tarkastelemme omia tuntemuksiamme esityksen sekä opinnäytetyöprosessin kulusta.

2 MUSIIKKIESITYKSEN SUUNNITTELU TILAUSTYÖNÄ

Koska esittävä taide, myös tässä opinnäytetyössä tarkastelun alla oleva musiikkiteatteri, perustuu esiintyjien ja yleisön vuorovaikutukseen, on hyvä pitää mielessä heti esityksen suunnittelun ensiaskeleista lähtien kenelle esitystä tullaan esittämään. Ennusteita yleisön rakenteesta ja ominaispiirteistä voi päätellä mm. siitä, millaisia ihmisiä yleensä ottaen esiintymispaikassa käy (tässä Sokos Hotel Tammer) ja keiden voisi kuvitella kuuluvan (musiikilliseen) kohderyhmään, jolle esitystä tullaan ensisijaisesti markkinoimaan. Koska tässä tapauksessa kyseessä on mittatilaustyö, oli meille ensiarvoisen tärkeää keskustella meiltä esityksen tilanneen hotellin edustajan kanssa. Mietimme yhdessä minkälaisen esityksen hän haluaisi tarjota asiakkailleen ja miten esitys tukisi juuri tämän interiöörin tunnelmaa.

Jo muutamana aiempana vuonna Ravintola Tammerissa oli Tampereen Komediateatterin toimesta pikkujoulu-aikaan esitetty musiikkiteatteria. Esitykset olivat olleet yleensä käsikirjoitettuja, lähes täysmittaisia musiikinäytelmiä. Esityksiä oli myyty illalliskortin kanssa pakettina niin, että joko ennen tai jälkeen esityksen oli samassa tilassa järjestetty buffet-illallinen. Tilaaja halusi tällä kertaa kuitenkin jotain keveämpää ja kestoltaan lyhempää ohjelmaa illallisen yhteyteen. Yhdessä tulimme päätökseen räätälöidä tilaajan tarpeeseen tuleva, 45 minuuttia kestävä ”musiikki-ilottelu”, joka koostuisi pääosin musiikkinumeroista, unohtamatta kuitenkaan draamallista otetta täysin. Tilaaja ei siis halunnut valmiiksi kirjoitettua, varsinaista näytelmää eikä pelkästään improvisaatioonkaan pohjautuvaa esitystä, mutta jotain siltä väliltä. Toiveena oli myös, että puhetta olisi mahdollisimman vähän, koska ihmiset mahdollisesti halusivat esityksen lomassa jatkaa seurusteluaan. Toisaalta tilaaja kuitenkin halusi esityksen olevan ”jotain muuta, kuin ihan vaan pelkkä konsertti”. Näin ollen ratkaisimme oli tehdä musiikkikapaleista koostuva kokonaisuus, jossa draaman kaari toteutuisi jollain tapaa kappalevalintoihin perustuen.

2.1 Tilaaja: Sokos Hotel Tammer Oy

Sokos Hotel Tammer kuuluu Suomen suurimpaan, 40 hotellia kattavaan Sokos Hotels Oy -konserniin. On selvää, että tämän suuruusluokan yrityksessä on tietty pelisäännöt, joiden mukaan jokainen osakeyhtiön yksikkö toimii. Tämä oli huomattavissa käydessämme keskustelua hotellin edustajan kanssa esityksen laatimisesta. Esityksen tulisi olla hotelliketjun imagoon sopiva, toisin sanoen suhteellisen hillitty, eikä se saisi loukata kenenkään hotellivieraan ajatuksia tai arvomaailmaa. Koska halusimme kunnioittaa hotelliketjun imagoa, esityksen tuli olla perinteitä kunnioittava, hyvän maun rajoissa oleva sekä mahdollisimman laajalle yleisölle sopiva esitys.

Sokos Hotel Tammer luonnehtii nettisivuillaan ravintolatilaansa näin:

”Ravintola Tammer sijaitsee perinteikkäässä Sokos Hotel Tammerissa, Tampereen Tammerkosken tuntumassa. Tammerin historiallinen miljöö on ainutlaatuinen; ravintolasali ja koko rakennuksen tyyli ovat peräisin 1920-luvulta. Upea ravintolasali palvelee päivittäin ruokailijoita, mutta toimii myös yksityistilaisuuksien unohtumattomana ympäristönä - kuten rakennuksen muutkin persoonalliset kokoustilat.”
(www.ravintolatammer.com)

Ravintola Tammerin sali henkii historiaa hyvin vahvasti. Salin luonne on nostalgisen arvokas. Kuitenkin tilaajamme halusi markkinoida esitystämme pääosin pikkujouluväelle. Koimme suunnitteluvaiheessa näiden kahden asian määrittelevän hyvin pitkälti minkälaista esitystä alkaisimme räätälöimään: tyylikäs ja nostalginen esitys, huumoria unohtamatta. Olimme jo aiemmin haaveilleet Metrotyttöjen ja Harmony Sistersin perinteitä kunnioittavan esityksen toteuttamisesta ja tässä saimme oivan tilaisuuden toteuttaa kyseinen haave. Esittelimme ehdotuksen Ravintola Tammerin edustajalle ja hän hurmaantui ideaan heti.

2.2 Esiintymistila

Esiintymistilaksi meille osoitettiin Hotelli Tammerin ravintola, Ravintola Tammer. Ravintola Tammerilla on pitkät perinteet á la carte -ravintolana, jonka nostalginen tyyli ja arvokas interiööri antoivat meille inspiraatiota tehdä esityksestä sekä kooltaan että luonteeltaan kyseiseen tilaan sopivan. Ravintolassa oli valmiina flyygeli, jonka viereen ravintolan edustaja oli suunnitellut pienen, 1,5m x 2,5m kokoisen lavan. Lavan pieni koko määritteli omalta osaltaan esityksen luonnetta, kovin liikkuvaa esitystä emme voineet suunnitella.

2.3 Tilaajan toiveet

Aiempina vuosina pikkujouluaikaan Tampereen komediateatteri oli esittänyt lähes kokopitkiä musiikinäytelmiä Ravintola Tammerissa. Tällä kertaa ravintolaan haluttiin hieman pienimuotoisempi esitys, jossa saisi olla mahdollisimman paljon musiikkia, mutta replikointia mahdollisimman vähän. Kokonaiskesto saisi olla enintään 45 minuuttia. Ravintola Tammerin ravintolapäällikkö toimi yhteyshenkilönämme esityksen suunnittelu- ja harjoitusvaiheessa. Ravintolapäällikön kanssa yhdessä tulimme tulokseen koota esitys, jossa kappalejärjestyksen mukaan rakentuisi jonkinlainen draamallinen kaari, mutta jossa ei olisi lainkaan kirjoitettuja vuorosanoja eikä tarkkaa käsikirjoitustakaan.

2.4 Kohdeyleisö

Kohdeyleisöksi esitykselle määriteltiin Hotelli Tammerin asiakkaat, joka on todella laajakäsitteinen määritelmä. Jouduimme pohtimaan ketä tähän asiakaskuntaan mahdollisesti kuului, kenelle esitystä markkinoitaisiin. Halusimme ottaa selvää minkälaisia ihmisiä aiempina vuosina pikkujouluaikaan oli ollut asiakkaina. Viitteellisiä vastauksia näihin kysymyksiin saimme keskusteltuamme aiheista ravintolapäällikön kanssa. Aiempiin pikkujoulukausiin verraten kohdeyleisömme tulisi suurella todennäköisyydellä muodostumaan ikäluokaltaan 35-60 -vuotiaisiin, pienten ja keskisuurten yritysten työntekijöihin, koska hotelli kohdisti markkinoinnin pääosin yrityksille, samalla tavoin kuin aiempinakin vuosina.

2.5 Kokoonpano

Salissa oli valmiina flyygeli. Kokoonpanomme muodostuisi kolmesta laulajasta sekä yhdestä laulutaitoisesta pianistista. Kysymykseen ”miksi päädyimme juuri tähän kokoonpanoon?” on olemassa monta vastausta. Olimme kyseisellä porukalla haaveilleet tekevämme yhdessä keikkoja, neljä henkilöä oli juuri oiva määrä kyseiseen esiintymistilaan. Esikuvina olleet lauluyhtyeet Metrotytöt ja Harmony Sisters koostuivat kolmesta laulavasta naisesta. Halusimme sovittaa musiikkikappaleita kolmi- ja neljäänisiksi. Emme joutuisi tuomaan esitystilaan esityksiä varten mitään ylimääräisiä soittimia, vaan tuomamme äänentoistolaitteisto riittäisi flyygelin ollessa valmiina ravintolassa.

3 YHTYELAULU

Lyhyesti määriteltynä yhtyelaulu on laulua, jossa on enemmän kuin yksi ääni. Pienimmillään se on kaksiaäänistä ja suurimmillaan satapäisen kuoron esittämää, esimerkiksi kahdeksanäänistä yhteislaulua. Yleensä yksi ääni on melodiaa kuljettava solistinen ääni ja toiset äänet ovat sointuharmoniaan sopivia stemmoja, mutta melodia voi myös risteillä äänten kesken.

Kevyen musiikin yhtyelauluun ovat suurimmin vaikuttaneet Amerikan tummaihoisen väestön negrospirituaalit. Pakkotyöhön riistetyt orjat lauloivat sekä hengellisiä että maallisia lauluja työskennellessään valkoisen voiman ikeen alla. Laulaminen oli usein spontaania, improvisoitujen stemmojen laulamista melodialaulajan äänen päälle, tai niin sanottua call and response -laulua, jossa solistin laulama fraasi toistetaan ja näin saatetaan vuorotella koko laulun ajan.

3.1 Barbershop ja Doo-wop

Kaksi tunnetuinta populaarimusiikin yhtyelaulutyylä, jotka molemmat juontavat juurensa afroamerikkalaiseen musiikkiin, ovat Barbershop ja Doo-wop.

Barbershopin kerrotaan syntyneen 1800-luvun lopulla kun parturivuoroaan odottelevat miehet ryhtyivät aikansa kuluksi laulamaan sen hetken suosikkeja siten, että yksi lauloi melodiaa ja toiset improvisoivat stemmat mukaan. Barbershop on alunperin aina neliaäänistä a cappella -laulumusiikkia, eli siinä ei käytetä säestystä. Siihen sisältyy elementtejä jazzista ja bluesista ja perinteisesti melodia kulkee toiseksi ylimpänä, muiden äänten muodostaessa soinnullisen harmonian. Sovituksellisesti tyypillistä barbershop -musiikille on se, että äänet on kirjoitettu lähekkäin ja nelisointuja, varsinkin septimisointuja, käytetään paljon. Tyypillistä on myös, että esiintymiseen panostetaan visuaalisesti. Puvustus ja koreografia on usein hyvinkin tarkkaan mietitty. Esityksen on tarkoitus olla sekä hauska että koskettava. Esimerkkinä tunnetuimmista barbershop -kappaleista mainittakoon vuonna 1899 Joseph E. Howardin ja Ida Emersonin tekemä laulu "Hello! Ma Baby", sekä Les Applegaten kirjoittama kappale "Goodbye, My Coney Island Baby" vuodelta 1924.

Doo-wop oli suosittua 1940-60 -luvuilla. Kuten tyyllilajin nimi kertoo, oleellisena "dooba-dooba -tavuja", eli sanoja, joilla ei ole merkitystä, vaan joiden tarkoitus on puhtaasti rytmittää laulua ja tuoda sille harmonisia elementtejä. Doo-wopissa voivat myös muut kuin melodiaäännet toimia täysin taustalaulun omaisena, säestävänä harmoniamattona. Stemmat kulkevat laajalla alueella ja harmoniat pyritään yleensä pitämään yksinkertaisina. Doo-wopissa melodia ääni voi risteillä paljonkin yhden kappaleen aikana ja tyypillisimmin siinä oli 3-6 laulajaa ja sitä lauletaan sekä a cappellana, että bändin kera. Tyyliiltään se on bluesahtavaa ja soulahtavaa. Erityinen tuntomerkki on se, että laulajat matkivat paikoin myös soittimia; esimerkiksi bassoääni voi imitoida kontrabassoa ja jokin muu ääni vaikkapa trumpettia. Kenties kuuluisin yhtye Doo-wopin sarjalta on ollut The Platters, jonka esittämät kappaleet "Only You" (1955) ja "The Great Pretender" (1956) ovat edelleen rakastettuja. Suosittu oli myös yhtye The Flamingos ja heidän kappaleensa "Golden Teardrops" (1953).

3.2 Suomalaiset lauluyhtyeet

1940 ja -50 -luvuilla muodostui Suomessakin lauluyhtyeitä, jotka lauloivat viihdeellistä iskelmää ja jazzia. Maassamme oli kolme lauluyhtyettä, jotka tuskin koskaan jäävät unhoon ja joiden levytykset jaksavat ihastuttaa edelleen, sukupolvesta sukupolveen.

Suomessa ennen Harmony Sistersin tuloa naisartistit viihdeteollisuudessa olivat vielä harvinaisia. Harmony Sisters olikin ilmiö ja niitti mainetta ihastuttamalla koko kansaa menestymällä myös Saksassa ja Ruotsissa, johon lopulta kotiutuivatkin. Kotkalaiset Valtosen sisarukset Vera, Maire ja Raija alkoivat äitinsä kanssa laulamaan Pelastusarmeijan lauluja mutta hurahivat äkkiä saksalaiseen ja amerikkalaiseen elokuvamusiikkiin ja swingiin. Stemmoja he hahmottelivat aluksi itse tuttuihin evergreeneihin. Ensimmäinen levytys "Sataman Valot" tuli vuonna 1937. Välittömästi he saavuttivat valtavan suosion. Heidän eleganssinsa oli aivan kansainvälistä luokkaa. George de Godzinsky (1914-1994) otti työt siipensä suojaan, ja he esiintyivät myös mainetta niittäneen Dallapé orkesterin kanssa. Suosituimpina levytyksinä muistetaan iäti Valtosten sisarusten tulkitsemat "Kynttilöiden syttyessä", "Sulle salaisuuden kertoa mä voisin" ja "Kielon

jäähyväiset". Menestys jatkui vuoteen 1957 saakka. Joitain jäähyväiskeikkoja siskokset vielä esittivät, mutta hyvin harvoin (von Bagh & Hakasalo 1986, 155-158). Harmony Sisters toi hyvin esiin kyseisen ajan naiseutta esiintymisessään. Heidän visuaalinen olemuksensa oli hillittyä, suloista ja romanttista. Puvustus oli aina yhtenäinen kaikilla kolmella, ja elehdintä oli hillittyä, eikä varsinaista iso-liikkeistä koreografiaa ollut.

Ehdottomasti historiamme valloittavin ja edelleen joidenkin mielestä Suomen kaikkien aikojen menestyksekkäin lauluyhtye oli Kipparikvartetti. Yhtye sai alkunsa ikään kuin vahingossa, kun vuonna 1950 tekeillä oli elokuva Kaunis Vee-ra, johon tarvittiin kolme miestä laulamaan eli dubbaamaan elokuvassa olevien miesten lauluesitykset. Harry Bergström (s.1910-k.1989) kutsui paikalle Arvo Nuotion, Teijo Joutselan ja Kauko Käyhkön. Tulevan menestyskvartetin neljäs jäsen Olavi Virta esiintyi jo elokuvassa. Nelikko ihastutti koko kansan saman tien ja jo myöhemmin samana vuonna ilmestyi ensilevytys "Saimaan valssi". Kipparikvartetti esiintyi lukuisissa elokuvissa ja vuonna 1952 ilmestyi heidän omaa nimeään kantava elokuva Kipparikvartetti. Kauko Käyhkö toimi yhtyeen nokkamiehenä aina loppuun saakka. Vuonna 1953 Olavi Virta vaihtui Eero Vä-reeseen ja 1955 Harry Bergström lopetti yhtyeen luotsaamisen, hänet korvattiin George de Godzinskyllä, joka visionäärinä laajensi yhtyeen repertuaaria entisestään.

Paitsi että kyseessä oli neljä loistavaa muusikkoa, laulun lisäksi Kipparikvartetti tarjosi myös muuta viihdettä. Heidän lavaesiintymisessään oli lennokasta ja hurttia huumoria. Ryhmällä oli verraton huumorintaju itseään kohtaan ja usein lavalla nähtiinkin mm. pienoisbalettiesityksiä sekä improvisaatiokohtauksia. Kipparikvartetti esitti myös paljon lastenlauluja pukeutuneina pikkupojiksi. Mikäs sen valloittavampaa, kuin nelikymppiset, tukevat miehet polvihousuissaan ja lippalakeissaan laulamassa sellaisia kappaleita kuten "Mikki Hiiri merihädässä" tai "Putte Possun nimipäivä", unohtamatta myöskään liikuttavaa laulua "Sairas karhunpoika".

Hauskuuttamisen lisäksi kvartetti osasi myös koskettaa ihmisiä ja siinä lieneekin kolmen vuosikymmenen menestyksen salaisuus: he osasivat sekä naurattaa että liikuttaa olemalla välittömiä ja tutun tuntuisia.

Kipparikvartetin viimeinen varsinainen konsertti oli vuonna 1962, mutta he esiintyivät satunnaisesti aina vuoteen 1980 saakka (von Bagh & Hakasalo 1986, 219-224).

Vuonna 1947 naisten asema viihdeteollisuudessa oli edelleen aika pieni. Harmony Sisters oli kotiutumassa Ruotsiin ja miessolistit hallitsivat alaa. Anna-Liisa ja Hertta Väkeväinen serkkunsa Annikki Väkeväisen kanssa lauloivat lähinnä joululauluja ja kansanmusiikkia pienissä kyläjuhlissa, kun Harry Bergström löysi heidät ja nimesi heidät Metro-tytöiksi. Yhtyeen ensimmäinen levytys tapahtui vuonna 1948 Eero Väreeseen kanssa ja se sisälsi joululaulusuosikkeja. Varsinainen Metro-Tytöt ensilevytys "Ethän minua unhoita" tehtiin seuraavana vuonna 1949. Metro-tyttöillä ei ollut samanlaista hienostunutta kansainvälistä karismaa, kuten Harmony Sistersillä, he olivat kansanomaisempia, jotenkin kaikille tuttuja naapurin naisia ja heidän saundinsa oli slaavilaisen surumielinen. Annikki vaihtui lehti-ilmoituksen avulla löytyneeseen Tamara Hramovaan ja 1950 luvulla Bergström vaihtui Toivo Kärkeen (s.1915-k.1992), joka sovitti tytöille omaa musiikkiaan sekä amerikkalaisia käänösiskelmiä. Kärjen avulla Metro-tytöt levyttivät esimerkiksi sellaiset suosikit kuten "Hiljainen kylätie", "Vanha riimu" ja "Mummon kaappikello". Metro-tytöt tekivät myös suosikiksi nousseen "Pieni ankanpoikanen" -kappaleen yhdessä Kipparikvartetin kanssa.

Metro-tytöt eivät koskaan olleet aivan niin ihasteltuja kuin Harmony Sisters tai Kipparikvartetti, vaan heidät otettiin sydämiin jotenkin hiljaisen hyväksyvällä tavalla. Kuten Peter von Bagh ja Ilpo Hakasalo kirjassa *Iskelmän kultainen kirja* sanovat: "Heidän lauluissaan soi hiljaisen enemmistön surumielisesti myötämielinen käsitys elämästä" (von Bagh & Hakasalo 1986, 240). Siinä missä Harmony Sisters oli eleganssia huokuva, hätkähdyttävän karismaattinen trio, Metro-tytöt olivat enemmänkin jonkinlainen isänmaallisuuden ääni, joka puhui suomalaisuuden, maatalouden ja pienen ihmisen äänellä.

Metro-tyttöjen viimeinen levytys ja esiintyminen tapahtui vuonna 1959, eivätkä he ole koskaan enää sen jälkeen esiintyneet. (von Bagh & Hakasalo 1986, 240-244).

4 SOTA-AJAN JÄLKEINEN ISKELMÄMUSIIKKI

Sotien aikaan musiikilla oli merkittävä tehtävä Ikävän torjujana. Rintamalla olevat sotilaamme ja kotijoukot kaipasivat piristystä ja pakoa arjesta, joten tuona aikana ns. rillumareimusiikki oli suosittua. Usein oli kyse pienimuotoisista musiikkiesityksistä, joiden tarkoitus oli kerta kaikkiaan vain naurattaa. Tunnetuimpia kansannaurattajia tuolta ajalta olivat Esa Pakarinen, Siiri Angerkoski ja Aku ”Lapatossu” Korhonen, jotka esiintyivät ahkerasti niin rintamalle ulottuvissa viihdytyskiertueissa, kuin kotijoukkojen viihdytysilloissakin. Viihdytyskiertueet olivat korvaamaton piristysruiske sotilaille. Niissä tarjottiin musiikin lisäksi huvattoman humoristisia teatteriesityksiä ja muuta tarinankerrontaa alkeellisista puitteista huolimatta lämmöllä ja sydämellä.

Sota sai aikaan jonkinasteisen taantuman iskelmämusiikissa. Isänmaallisuus, viattomuus, vilpittömyys ja jopa lapsellisuus olivat asioita, joiden katsottiin kuuluvan iskelmämusiikkiin. Ihmiset kaiketi yrittivät näin alitajuisesti unohtaa sodan kauhut. Tehtiin paljon lauluja, jotka olivat sanoituksiltaan sangen lapsellisia ja jotka myös usein esitettiin lapsen ääntä matkien.

4.1 Uudet tuulet

Sotien jälkeen 1950-luvulle tultaessa suomalainen populaarikulttuuri eli murroskautta. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen oli maahamme rantautunut jo uusi ja ihmeellinen jazzmusiikki, josta innostuivat lähinnä uudistusmieliset suomalaiset, jotka ilolla kuuntelivat uusia, meneviä rytmejä ravintoloissa. Kansanvalistusmielinen eliitti sen sijaan paheksui uutta, mielestään rietastakin musiikkia, ja tahtoi pitäytyä salonkikelpoisessa, talonpoikaiskulttuuriin perustuvassa iskelmämusiikissa. Tähän asti iskelmämusiikki oli pitkälti koostunut kansanmusiikista ja taidemusiikista, jotka oli sovitettu kuoroille ja orkestereille. Uudet tuulet kuitenkin saivat jalansijan maassamme, ja näin alkoi kansanmusiikin ja viihteellisemmän musiikin lähentyminen. Alettiin säveltää uutta iskelmää, jossa oli vaikutteita jazzista ja näin Suomen perinteinen molli- ja kolmisointupainotteinen iskelmämusiikki sai raikkaita tuulahduksia Hollywood-elokuvista ja jazzmusiikista. Ihastus amerikkalaiseen viihdemusiikkiin oli niin suuri, että käännösiskelmät

alkoivat vallata musiikkiteollisuuttamme. Samoin äänilevyjen ja radion yleistymisen 1950-luvulla toi uutta musiikkia kohti koko kansan tietoisuutta. Sotien aikana musiikkiteollisuus koki taantuman mutta 50-luvulla se lähti jälleen uuteen nousuun ja elokuvat yleistyivät. Suositut laulajat esiintyivät useasti myös elokuvatähtinä, silti kiertueet ja lavatähteyks olivat menestyksen ja toimeentulon kannalta tärkeitä, sillä suurella osalla kansasta ei ollut vielä varaa hankkia äänilevyjä tai radioita. (Jalkanen 2003, 341-352).

Yksi merkittävimmistä säveltäjistämme oli Toivo Kärki, jonka käsialaa ovat mm. ikivihreät laulut "Sinun silmiesi tähden" ja "Liljankukka". Kärki uudisti suomalaista iskelmä erityisesti tuomalla laajennetut soinnut perinteisten molli- ja duuri-kolmisointujen oheen. Hän siis lisäsi kolmisointuihin neljännen, viidennen ja paikoin kuudennenkin sävelen. Käytettäessä esimerkiksi asteikon kuudetta, seitsemättä ja/tai yhdeksättä säveltä kolmisoinnun lisäksi, saivat kappaleet jazzmaista eksotiikkaa, kuitenkin tekemättä lauluista liian vaikeita tai vieraan tuntuisia, jolloin ns. tavallinen kansalainen pystyi silti omaksumaan ja laulamaan niitä (Gronow, Lindfors ja Nyman 2002, 180).

Nostettakoon esiin myös säveltäjä, sovittaja ja kapellimestari George de Godzinsky, joka vaikutti erittäin paljon etenkin tyttötrio Harmony Sistersin tyyliin soittamalla heille ikivihreitä klassikoita, käännösiskelmiä ja jazzstandardeja. Hänen käsialaansa ovat mm. iki-ihana "Sulle salaisuuden kertoa mä voisin" sekä "Hymyillen". Maire Valtosen mukaan juuri "Gode" teki heistä viihde- ja iskelmälaulajia (Gronow, Lindfors ja Nyman 2002 s. 146). George de Godzinsky muistetaan myös harvinaislaatuisten kauniista ja romanttisesta tavasta käsitellä harmoniaa ja melodiaa, joka kuuluu myös elokuvissa Kulkurin valssi (1941) ja Rosvo-Roope (1950), joihin hän sävelsi musiikin.

4.2 Kappalevalinnat

Iskelmämusiikki 1940- ja 50-luvuilla on loputon aarreaitta, joten kappaleista meillä ei ollut pulaa, pikemminkin päinvastoin. Kullakin meistä oli omia suosikkejä, joita halusimme mukaan ja valitsimme tietoisesti myös lauluja, joiden tiesimme herättävän erityisesti varttuneemmassa kuulijakunnassa nostalgisia

muistoja. Esimerkiksi "Kynttilöiden syttyessä" on kappale, jolla oli sodan aikaan niin iso merkitys sekä rintamalla oleville sotilaille, että kotona odottaville läheisille, että ei tullut kysymykseenkään jättää sitä pois ohjelmistosta. Luonnollisesti osa kappaleista oli sellaisia, joita esikuvamme Harmony Sisters ja Metro-tytötkin olivat laulaneet.

Tärkeää oli myös valita kappaleet mahdollisimman monipuolisesti, jotta esityksestä tulisi mahdollisimman mielenkiintoinen ja helposti kuunneltava. Huumorilla höystetyt sovituksemme antoivat myös aimo annoksen hauskuutta esitykseen. Ohjelman tilattu kesto rajasi laulujen määrän neljääntoista kappaleeseen ja pyrimme mahdollisimman kattavaan kokonaisuuteen, jossa olisi muutama kaihoisa balladi, iloisia huumorisävelmiä sekä takuuvarmoja koko kansan suosikkeja.

5 SOVITTAMINEN

Jo varhain oli selvää, että tekisimme sovitukset itse. Jaoimme laulut osapuilleen tasan, jotta kaikilla olisi suunnilleen sama työmäärä. Mukana olleista kappaleista ainoastaan "Tiidli dii":tä (sov. K. Lappi) emme ole itse sovittaneet. Sovitukset ovat pääosin tehty naistriolle, mutta toki hyödynsimme laulutaitoista pianistiamme lisäämällä joihinkin kappaleisiin neljännen äänen. Vaikutteita sovitukseen saimme tutustumalla kyseisen ajan musiikin tyyliin ja mielestäni pysyimme uskollisina ajan hengelle välittäen tietynlaista naivistisuutta, konstailemattomuutta ja sulaisuutta, kuitenkin unohtamatta myöskään huumoria, ja jokaisen henkilökohtaisia mieltymyksiä sovittamisessa. Vaikka 1940-50 -luvun musiikissa onkin vaikutteita jazzmusiikista, on tärkeää että sovitukset pysyivät verrattain yksinkertaisina, sillä iskelmämusiikissa on kyse kansanomaisuudesta eikä sen pitä olla liian vaikeaa. Toki jotkut kappaleet antoivat enemmän vapauksia jazz-ahtavammalle sovitukselle kuin toiset.

Äänenkuljetuksessa perustana ovat duuri- ja mollikolmisoinnut, jotka muodostavat harmonisen pohjan (Salmenhaara 1980, 21). Yleisesti ottaen ihanteellista olisi, jos melodia liikkuisi aina yläpuolella, ja muut kaksi tai kolme ääntä sen alapuolella, mutta kevyessä musiikissa se ei aina ole mahdollista. Minua itseäni myöskin viehättävät keskenään risteilevät äänet. Äänten risteillessä on tärkeää huomioida, että melodialaulajan ääni varmasti kuuluu hieman kovempaan kuin muiden laulajien, jotta se on tunnistettavissa (Rooksby 2007, 22). Melodiaa voi myös tehostaa siten, että muut laulajat esimerkiksi ikään kuin "komppaavat" melodiaa laulamalla vaikka uu- tai aa-tavuja taustalaulajan lailla. Meistä kukaan ei ollut varsinaisesti solisti- tai melodialaulajan ominaisuudessa, vaan jaoimme laulujen äänet aikalaille tasan.

Kuten Salmenhaara meille viisaasti toteaa, on moniäänistä satsia sovitettaessa tärkeää, että jokaisesta itsenäisestä äänestä tulisi myös mahdollisimman melodinen. Stemma on silloin helpompi omaksua ja kuulostaa paremmalta ja soljuvammalta, kun laulaja ei joudu hyppimään isoja intervaleja. Etenkin alimman, ns. "bassolinjan" tulisi olla mahdollisimman rauhallinen, tasainen ja jouhevasti eteenpäin kulkeva, koska se luo äänisatsin pohjan (Salmenhaara 1980, 30). Olin henkilökohtaisesti kompastua juuri tuohon seikkaan, sillä "Vanha riimu" -

kappaletta sovittaessani yritin väkisin saada muutamia mehukkaita lisäsäveliä nimenomaan alimpaan ääneen.

Jos kappale sen sallii, voi humoristisia elementtejä tämän kaltaisessa hyvänmielen musiikki-ilottelussa viljellä paljonkin. Esimerkiksi "Mamma, mies tuijottaa minua" -kappaleeseen kirjoitettiin pienimuotoinen scat -soolon kolmelle äänelle. "Illalla, illalla!" -kappaleessa puolestaan otimme käyttöön tulkinallisessa puolessa voimakastakin teatraalisuutta, joka antoi kappaleelle paljon enemmän karmia ja viihteellistä momenttia kuin se, että se olisi vain laulettu läpi iskelmälaulun perinteisellä tavalla. Vanhaan riimuun halusimme ehdottomasti lisätä sellaisen lopun, joka kuvastaa sitä, kuinka Polle-parka matkaa taivasten kotiin ja mielestämme onnistuimme siinä.

Kirjassa *Arranging songs* puhutaan siitä, miten tärkeä merkitys hyvällä introlla kappaleessa on (Rooksby 2007, 145). Kappaleeseen "Sulle salaisuuden kertoa mä voisin" sovittiin pelkillä vokaaleilla laulettua, maalailevaa neliäänistä satia, jota piano säestää. Se siivittää kuulijan siihen tunnelmaan, jonka laulun teksti välittää. Laulu myös loppuu hieman samankaltaiseen äänelliseen harmoniaan, jolloin ikään kuin palataan alkuun takaisin. Mielestäni suurin osa sovitusistamme onnistui varsin mallikelpoisesti ja koin itse sovittamisen varsin mielekkääksi.

6 HARJOITTELEMINEN

6.1 Tilat

Harjoitustilan suhteen meillä ei ollut muita vaatimuksia kuin se, että tilassa olisi piano. Harjoittelimme alkuun siellä täällä, mistä milloinkin satuimme tilan löytämään, mutta myöhemmässä harjoitusvaiheessa saimme harjoitella myös tulevassa esiintymistilassa, Ravintola Tammerissa. Koreografioiden yhdenmukaisuutta tarkastelimme peilaten itseämme milloin heikosti heijastavista harjoitustilojen ikkunoista, milloin horisontaalisesti tuolien päälle asetetusta kokovartalo-peilistä. Harjoitusaikana oli hyvin tärkeää päästä harjoittelemaan itse esiintymispaikkaan, sillä sen interiööri auttoi meitä löytämään juuri oikeanlaisen tunnelman jo harjoitusvaiheessa.

6.2 Aikatauluttaminen

Äkkiseltään voisi luulla, että neljän ihmisen aikataulujen yhteensovittaminen olisi suhteellisen yksinkertaista. Hyvin aikaisessa vaiheessa huomasimme kuitenkin, että yhteisiä harjoitusaikoja oli yllättävän vaikea löytää jokaisen meistä toimiessa opiskelujen ohella monissa eri työpaikoissa ja projekteissa. Aikataulujen yhteensovittamisessa oli otettava huomioon myös milloin mikäkin harjoitustila olisi meille vapaassa käytössä.

7 ROOLIEN MUODOSTUMINEN

Lähdimme roolien muodostamiseen siitä ajatuksesta, että ne saisivat syntyä vapaasti, ikään kuin omalla painollaan. Syntyprosessiin vaikuttivat vahvasti omalta osaltaan puvut, maskeeraus, kampaukset, sekä yleisemmällä tasolla pe-rehtyminen naisen asemaan ja naisihanteisiin 1950-luvun Suomessa. Tausta-tietoa aiheesta hankimme pääosin internetistä, joka toimikin mainiona tietoläh-teenä. Kävimme myös keskusteluja keskenämme siitä minkälaisia halusimme roolihenkilöidemme olevan; minkä ikäisiä, missä he asuvat, mitkä ovat heidän keskinäiset suhteensa ja miten he näkevät ja kokevat ympäröivän maailman. Näiden asioiden pohjalta aloimme harjoitustilanteissa sisäistää roolihenki-löidemme ajatuksia ja sielunkuvaa. Jokainen meistä toi omaan roolihenkilöönsä jotain omasta habituksestaan sekä tunnejälkiä omista kokemuksistamme yhdis-tellen niitä edellä mainittuihin seikkoihin. Jälkeenpäin ymmärsimme, että näin toimiessamme olimme käyttäneet harjoitusprosessissa metodinäyttelemisen pe-riäatteita tiedostamattamme sitä itse. Metodinäytteleminen merkitsee vahvaa eläytymistä rooliin sekä maneerien karsimista. Esiintymisjännitys toi mukanaan kuitenkin omia maneereitamme, vaikka harjoitusvaiheessa niistä olimmekin päässeet eroon. Metodinäyttelemisen oppi-isän, Konstantin Stanislavskin mu-kaan roolihaamon tunnetiloja pitäisi kokea johtaen näyttelijän omista kokemuk-sista. Toinen metodin puolesta puhuja Lee Strasberg opettaa keskittymään luonnollisuuteen ja eläytymään rooliin omien tunteiden kautta (www.fi.wikipedia.org).

7.1 Ulkoiset tekijät

Yleensä ottaen teatteria tehdessä näyttelijän suurimpana apuna roolihenkilön persoonallisuuden ja henkilöllisyyden sisäistämisessä toimii käsikirjoitus. Teksti antaa usein suoraa informaatiota siitä millaisesta henkilöstä on kyse. Joskus on myös mahdollista lukea ”rivien välistä” viitteellisiä tietoja roolihenkilöstä ja hänen suhtautumisestaan ympäröivään maailmaan ja hänen suhteestaan muihin ihmi-siin. Mikäli tässäkin vaiheessa roolihenkilön persoonallisuus ei avaudu näytte-lijälle, voi hän keskustella aiheesta ohjaajan kanssa. Näihin seikkoihin pohjau-tuen näyttelijä tekee oman tulkintansa roolihenkilöstä. Kuitenkin hyvin tärkeässä

osassa tässä roolinmuodostumisprosessissa ovat niin kutsutut ulkoiset tekijät, kuten puvustus, maskeeraus ja kampaukset. Varsinkin meidän tapauksemme näillä tekijöillä oli valtava vaikutus roolihenkilöiden olemuksen asteittaiseen löytymiseen.

7.1.1 Puvustus

Budjettimme puvustukseen oli aika pieni, koska kaikki esitystä varten tehtävät hankinnat maksoimme omista pienistä rahoistamme. Aikaa esityksen tilauksesta ensi-iltaan ei ollut kuin noin yksi kalenterikuukausi, joten päätimme yhdessä, että emme alkaisi itse suunnittelemaan ja ompelamaan asuja, sillä työtä riitti muutenkin sovituksia tehdessä ja harjoitellessa. Päätimme siis hankkia asut valmiina. Jotta tietäisimme minkä tyyliä vaatteita tuon ajan naiset käyttivät ja mitä lähtisimme etsimään, katselimme erilaisia muotikuvia 1950-luvulta. Niiden perusteella saimme luotua suhteellisen laajan vision siitä, miltä pukeutumisemme tulisi näyttää. Onneksemme jokaisen kaapista löytyi juuri sopivanlaiset kengät, niitä emme joutuneet erikseen hankkimaan.

Kiertelimme pukuja etsien ensin käytettyjen vaatteiden liikkeitä Tampereella, jonka jälkeen siirryimme katsastamaan paikallisia kirpputoreja. Kokonaisen päivän kierrettyämme ja epätoivon vallitessa asian suhteen, päätimme luovuttanein mielin jatkaa sopivien pukujen etsimistä jonain toisena päivänä. Kotimatalla poikkesin vielä eräässä tavallisessa, suomalaisen vaateketjun myymälässä. Ja kuinka ollakaan, siellä olivat esillä juuri tarkoituksiimme sopivat asut. Kokoja jouduimme vielä metsästäämään ketjun muista liikkeistä, mutta sovitettuamme näitä pukuja tulimme yhteispäätökseen ottaa meille kolmelle laulajalle rooliasuiksi nämä puvut kolmessa eri värissä. Pianistimme roolihenkilölle sopiva asu löytyi hänen omasta vaatekaapistaan. Vielä hankittuamme ajan henkeen sopivat, naisellista siluettia korostavat alusasut, puvustus oli täydellinen.

7.1.2 Kampaukset

Menneiden vuosikymmenien naisia esitettäessä oli tärkeää pitää mielessä, että myös tyylinmukaiset kampaukset oli ehdottomasti oltava, halusimmehan olla täydellisen uskottavia luodaksemme mahdollisimman vahvan visuaalisen illuusion autenttisen kuulokuvan lisäksi. Jälleen katselimme 1950-luvun naisten kuvia ja ihmettelimme miten saisimme tehtyä ajankuvan mukaiset kampaukset mahdollisimman vähällä vaivalla. Tässä asiassa kullanarvoinen apu tulikin yllättävältä taholta: isoäitini neuvoi minulle puhelimesta seikkaperäisesti miten viisikymmentäluvulla naiset kampauksensa tekivät ja mitä apukeinoja he silloin käyttivät hyväkseen. Pinnien, ”hengettömien”, kampojen, papiljottien, kihartimien ja hiuslakan avulla saimme pienen harjoittelun jälkeen käännettyä hiuksemme suhteellisen helposti juuri sellaisiksi, miltä tuon aikakauden kuvissa näyttivät.

7.1.3. Maskeeraus

Maskeerausta suunniteltaessa viisikymmenluvun filmitähtien kuvien katselemisesta oli suuri apu. Netistä löytyi myös monenlaisia sivustoja, joissa neuvotaan kunkin vuosikymmenen tyylinmukaista maskeerausta. Henkilökohtaista neuvontaa saimme tämän lisäksi myös erään tamperelaisen tavaratalon kosmetiikkaosaston ystävälliseltä myyjältä, joka osasi kertoa meille jopa tarkkaan huulipunan eksaktin värisävyn.

7.2 Sisäiset tekijät

Ulkonäköä määrittelevien tekijöiden lisäksi 1950-lukulaisen naisen olemusta etsiessämme oli tarpeen miettiä naisen asemaa tuon ajan Suomessa. Taustatutkimusta yleistä habitusta ajatellen teimme katsellen erilaisia videoleikkeitä viisikymmenluvulla esiintyneistä, suomalaisista naisista, kuten Pirkko Mannola, Vieno Kekkonen, Laila Kinnunen ja Brita Koivunen. Kuitenkaan pelkkä videotallenteiden katselu ei avannut meille täysin tyydyttävää näkökulmaa viisikymmentäluvun naisen sisäiseen maailmaan. Tähän asiaan saimme viitteitä tutkiessam-

me tuona ajan naisille suunnattuja elämäntaito-oppaita. Tärkeimpänä tietokirjanamme käytimme Lotta Sonnisen kokoamaa kirjaa *Kanna itsesi kauniisti* (Otava, 2008), joka sisälsi kattavasti esiäittemme neuvokkaita ohjeita Suomen naisille. Näitä ohjeita lukiessamme alkoi mieliimme piirtyä kuva siitä, mitä 50-luvun naiselta odotettiin tai jopa vaadittiin.

7.2.1 Naiseus 1950-luvun Suomessa

1950-luvun naiselta vaadittiin paljon, monessa mielessä, mikäli opaskirjoihin on uskomisen. Kirja ”*Kanna itsesi kauniisti*” sisältää otteita menneiden vuosikymmenien opaskirjojen neuvoista ja nikseistä kauneuden, käytöstapojen ja avioelämän kohentamiseksi. Sattumalta monet kirjan neuvot olivat peräisin juuri 1950-luvulta. Lukiessamme tätä kirjaa saimme käsityksen siitä mitä odotuksia ja vaatimuksia tuon ajan naiselle asetettiin. Ohjeissa kerrotaan seikkaperäisesti miten pukeutua, miten käyttäytyä, kuinka elää parisuhteessa, miten ja mitä tulisi syödä, kuinka usein peseytyä, millaiselta vartalon tulisi näyttää ja jopa minkälaisella äänellä tulisi puhua. Oikeastaan kaikkiin elämänalueisiin oli olemassa tarkat neuvot ja säädökset. Monissa ohjeissa annetaan ymmärtää, että mies on luomakunnan kruunu ja että naisen tehtävä on ensisijaisesti pitää huolta siitä, että miehellä ja lapsilla on hyvä olla ja miettiä sen jälkeen vasta itseään.

Naiseuden eri roolit länsimaisessa yhteiskunnassa olivat 1950-luvulla huomattavasti suppeammat kuin nykypäivänä. Ihanteellisessa avioliitossa naisen tuli olla alastatuksessa mieheensä nähden, aviomiehen ollessa ehdottomasti perheen pää. Sonnisen kirja avaa kuvan naisesta, jonka tehtävänä oli kaikin tavoin miellyttää miestään, hoitaa lapset, pitää koti siistinä sekä valmistaa ruokaa perheelle. Karkeasti asetellen mies kävi töissä ja nainen oli kotona. Viisikymmenluvun ihannenainen oli aina hillitty, hyväntuulinen, puhdas, kirkasääninen, siisti, hoikkavartaloinen, herttainen, kaunis, miestään uskollisesti kaikissa tilanteissa kunnioittava ja ihaileva kodin hengetär, jolle ei ollut suotavaa olla liian puhelias saati älykäs.

Tutustuttuamme 1950-luvun naisille suunnattuun elämäntaitokirjallisuuteen, sekä pohtiessamme eroja nykypäivän suomalaisen naisen asemaan ja yhteiskun-

nallisiin odotuksiin, saimme kosketuspintaa siihen, millaista kyseisen aikakauden naisena oli ollut elää. Tämä silloisen naiskuvan sisäistäminen auttoi meitä roolinmuodostusprosessissa, joka tämän syvän ymmärtämisen sekä ulkoisten seikkojen kohdilleen asettumisen jälkeen alkoikin sujua toiveidemme mukaisesti omalla painollaan.

7.2.2 Roolihenkilöiden persoonallisuus

Ulkoisten seikkojen ja yleisten odotusten sekä vaatimusten sisäistämisen lisäksi roolien muodostumisessa oli tärkeää miettiä roolihenkilöidemme henkilökohtaisempiakin määritelmiä. Olimme yhdessä päättäneet esittävämme maalaistytöjä, jotka haaveilevat aikansa lauluyhtyeistä ja ovat keskenään harjoitelleet esikuviansa eleitä ja laulutapaa vapaa-aikanaan maaseudun ladoissa, liitereissä ja maitolaitureilla. Tästä ajatuksesta esityksen nimikin ”Maitolaiturin Metrotytöt” juontaa juurensa. Esityksen ideointivaiheessa keskustelimme myös kunkin roolihenkilön henkilökohtaisista ominaisuuksista kuten ikä, nimi, sosiaalinen status, maailmankatsomus, habitus, älykkyys, luonne, temperamentti ja huumorintaju.

7.2.3 Äänenkäyttö ja fraseeraus

Kun kyseessä on musiikkiteatteriesitys, on otettava huomioon miten roolien karakterit vaikuttavat laulutapaan. Olimme luoneet neljä hahmoa, jotka muistuttivat hyvin paljon toisiaan, mutta joissa oli silti aistittavissa pieniä eroavaisuuksia omien persooniemme mukaisesti. Koska lauloimme suurimmaksi osaksi yhdessä moniäänisesti, oli hyvin tärkeää saada aikaan yhteneväinen laulusaundi. Etsiessämme lauluyhtyeellemme ominaissaundia otimme mallia 1950-luvun naislaulajien äänensijoituksesta sekä fraseerauksesta. Autenttinen saundi löytyi lopulta niin, että kuuntelimme tuon ajan levytyksiä, teimme huomioita äänenkäytöstä ja keskustelimme roolihenkilöidemme persoonista. Yhdeksi tärkeimmistä metodeista saundia etsiessä kuitenkin muotoutui lopulta imitaatio. Harjoitusperiodin alkuvaiheessa etsimme yhdessä imitoiden 1950-luvun suomalaisten naislaulajille ominaista laulutapaa. Tällä keinolla löysimme yhteisen tavan autenttiseen, 1950-lukulaiseen äänenkäyttöön.

8 ESITYKSEN KOKOAMINEN

Koska esityksemme ei ollut käsikirjoitettu, oli kappalejärjestys mietittävä tarkoin, jotta saimme esityksen halki kulkemaan jonkinlaisen punaisen langan ja laulujen avulla myös kerrottua, millaisia ihmisiä Synnove, Onerva, Helmi ja Soili ovat. Siirtyminen laulusta lauluun oli paljolti improvisoitua. Emme juuri miettineet muuta kuin sitä, millainen tunnelma seuraavassa kappaleessa oli ja ilmentäisimmekö sitä jotenkin. Ainoana suunniteltuna puheosiona meillä oli ensimmäisen kappaleen jälkeinen lyhyt Maitolaiturin Metrotytöt -esittely ja yleisön tervetulleeksi toivottaminen. Esityksessä pitämämme teetautot olivat yhtä lukuun ottamatta myös improvisoituja (ks. video).

8.1 Kappalejärjestys

Valitsemiemme kappaleiden aikana yleisölle välittyä käsitys siitä, keitä olemme sekä yhdessä, että millaisia persoonia olemme yksilöinä. Vaikka varsinaisia soolokappaleita meillä ei ollut, oli kuitenkin joidenkin kappaleiden kohdalla selkeästi hahmoteltavissa, että kyseinen kappale on juuri esimerkiksi Helmin puheenvuoro.

Kahdeksi ensimmäiseksi kappaleeksi valitsimme pirteät ja mukaansa tempaisevat ”Tidli dii” ja ”Kellä kulta, sillä onni”. Ensimmäinen toimi myös sisääntulo kappaleena. Molemmat kappaleet kuuluivat kaikkien meidän neljän suosikkeihin, ja ovat luonteeltaan niin reippaita ja ihastuttavia, että sijoitimme ne alkuun voittaaksemme ihmisten mielenkiinnon ja sydämet puolellemme. Ensimmäisten kappaleiden aikana käy ilmi myös koreografiamme luonne. Pyrkimyksenämme oli pysyä ajan hengelle uskollisina ja näin ollen pitää liikkeet pieninä ja naisellisen elegantteina, antaen tilaa myös jokaisen henkilökohtaiseen tapaan liikkua. Koreografian ei ollut tarkoitus olla sotilaallisen ryhdikästä.

”Kun hämärtää” -kappaleen rauhallisuuden vuoksi valitsimme seuraavaksi pari hieman pirteämpää laulua, joissa on aimo annos huumoria ja iloista heittäytymistä. Niiden avulla ilmennämme sitä, että olemme tiimi ja viihdymme yhdessä, vaikka välillä kinastelemmekin. Kappaleiden koreografiaan liitimme pientä tois-

temme tönimistä ja ikään kuin humoristista kilpailua siitä, kuka näkyy lavalla parhaiten ja on eniten esillä. Sitten oli aika hieman rauhoittua ja kertoa menetetystä kertoa rakkaudesta "Onni, jonka annoin pois" -kappaleen sanoin. Myös pianistimme Synnove kertoo kauniilla soitannallaan, että kaipaus on hänenkin sydämessään. "Illalla, illalla!" -kappaleen yliteatraalisuus sopii tähän kohtaan mainiosti tuomaan vaihtelua. Kappaleen päätyttyä tytöt viettävät pienen ja rauhoittavan tee-hetken. Sitten seuraa kaksi puhuttelevampaa ja vakavampaa kappaletta, joten jotta rauhallisuus ei kestäisi liian pitkään, seuraavaksi kappaleeksi ainoa vaihtoehto on "Mamma, mies tuijottaa minua", josta ei vauhtia puutu. Sitten on aika hieman herkistyä muistelemaan Polle-parkaa, joka on lähtenyt jo autuaimmille laidunmaille. Viimeisten kahden laulun paikat on säästetty koko kansan suosikeille. "Kynttilöiden syttyessä" ja "Sinitaivas" olivat täysin itsestään selvät valinnat kun mietimme lauluja Maitolaiturin Metrotyttöihin. Esityksessämme etenkin varttuneempi väestö yleisössä herkistyi viimeistään tässä vaiheessa kyyneliin. Viimeinen kappale "Sinitaivas" on huippukohta, jota myös me kaikki neljä olemme odottaneet. Se on yksinkertaisesti lauluna niin mahtava taideteos, että sitä laulaessa tuntee kohoavansa siivilleen. Siis myös ainoa oikea vaihtoehto koko esityksen lopetuskappaleeksi.

8.2 Tekniikka

Tila Hotel Tammerissa oli sen verran iso, että tarvitsimme äänentoistolaitteet, jotka meiltä onneksi löytyi omasta takaa. Lauloimme puolikaarella kondensaattorimikrofoniin samalla tavalla, kuin esikuvamme Harmony Sisters ja Metro-tytöt ikään. Pianistilla puolestaan oli oma mikrofoni. Hotelli Tammerin ravintolasalin valaistus on normaali kattokynttelikkövalaistus, joka pimennettiin esityksemme ajaksi lähes täysin. Koska veimme lavalla vain hyvin vähän tilaa, emmekä liikuneet koreografioissakaan laajalla alueella, riitti meille yksi katosta suunnattu spottivalo, jonka Tammerin väki meille ystävällisesti hankki. Tammerin henkilökunta myös auliisti toimi valomiehinämme napsauttelemalla meille valot pois ja spotin päälle. Pianisti Synnove sai puolestaan flyygelin ääreen oman, erittäin kauniin ja mennyttä aikaa henkivän jalkalampun, joka löytyi myös Tammerista. Äänimiehinä (eli -naisina) toimimme itse ja saimme esitysten välissä säilyttää

tavaroitamme Tammerin varastotiloissa, joten ylimääräiseltä laitteiden kuljettamiselta selvittiin.

8.3 Lava ja rekvisiitta

Meitä varten pystytettiin pienehkö lava, joka peitettiin kauniilla, muuhun sisustukseen sopivalla punaisella matolla. Ja reunojen peitoksi saimme kauniin punaisen helmalakanan.

Rekvisiitta on tärkeä osa oikean tunnelman luomiseksi mutta emme halunneet ottaa sitä liikaa mukaan, sillä kyseessä on kuitenkin pieni ja yksinkertainen teatterimusiikkiesitys ja tärkeää oli pysyä ajan hengelle uskollisena, eli ei turhaa prameilua, vaan hillittyä ja romanttista eleganssia. Tammerissa on myös sisustukseltaan jo itsessään niin kaunis ja nostalginen interiööri, että liiallinen rekvisiitta ei tullut kysymykseenkään. Jotain lava kuitenkin tuntui meidän lisäksemme tarvitsevan. Keksimme ottaa yhteen lavan nurkkaukseen sievän pienen pöydän, johon löytyi kaunis liina ja kukka-asetelma. Lisäksi katoimme pöydälle teetarjoilun pientä tehetkeämme varten. Teekupit oli loistavampi idea kuin ensin arvasimmekaan, sillä saimme siitä kurkun kostuketta pitkin esitystä. Mielestäni lavastus esityksessämme oli yhteneväinen roolihahmojemme kanssa, sillä vähäeleisiä ja hillittyjä olimme me tytötkin, sekä myös koreografia. Kaikki näyttämöllinen rekvisiitta löytyi loppujen lopuksi Tammerista, joten pääsimme kyllä aika vähällä vaivalla.

9 LOPUKSI

Kyseessä oli meille ensimmäinen täysin itse suunniteltu ja omin voimin toteutettu esitys. Prosessin edetessä huomasimme, miten paljon on huomionarvoisia seikkoja käytännön asioista esityksen sisällöllisiin asioihin. Hyvän joukkuehen- gen merkitys korostui lähestyessämme ensi-iltaa. Opinnäytetyöprosessissa koimme haastavana objektiivisuuden löytämisen, koska tarkastelun alla oli mei- dän itse toteuttamamme esitys.

9.1 Maitolaiturin Metrotytöt

Aluksi emme aavistaneet, kuinka paljon työtä ja tunteja tämä projekti tulisi viemään. Päämääränämme oli saada aikaan mahdollisimman ammattitaitoinen esitys, joka toisi hyvää mieltä kuulijalle ja tekisi myös tilaajan tyytyväiseksi. On- neksemme työryhmämme koostui osaavista ihmisistä, joista jokainen pystyi kantamaan vastuuta eri osa-alueiden hoitamisesta. Työmäärät jakoutuivat näin ollen aika tasaisesti.

Onnistuimme mielestämme kohtuullisen hyvin tavoitteessamme, koska yleisön palaute oli niin positiivista. Videotallennetta katsoessamme huomasimme kui- tenkin, että esiintymisjännityksen hallinnassa olisi vielä parantamisen varaa. Myös vireongelmia oli havaittavissa, samoin unohduksia koreografioissa. Tyyty- väisiä olimme etenkin siihen, että vaikka käsikirjoitusta ei ollutkaan ja musiikki- numeroiden välissä oli tyhjää tilaa, niin saimme silti pidettyä esityksen kasassa ja yleisön otteessamme.

9.2 Opinnäytetyö

Opinnäytetyöprosessi oli meille osittain hankalaa, koska tarkastelimme omaa tuotostamme. Mutta toisaalta, samasta syystä koimme tekemisen toisinaan yk- sinkertaiseksikin, koska tunnemme esityksen, suunnitteluvaiheen sekä harjoi- tusprosessin niin hyvin.

Toivomme opinnäytetyömme hyödyttävän niitä, jotka suunnittelevat tekevänsä vastaavanlaisen esityksen ensimmäistä kertaa. Haluamme omalla esimerkillämme kannustaa kaikkia niitä, joilla on sydämessään kytemässä jokin toteuttamisen arvoinen idea ja palava halu tehdä musiikkiteatteria.

Kiitämme:

Silja Kuoppala, Nelli Nyman, Tony Sikström, Kalle Elkomaa, Matti Ruippo, Sokos Hotel Tammer Oy, Ravintola Tammer, Sarianne Paasonen, Jonne Valtonen, Pontus Toivanen, koyleisö, Jani Laaksonen ja Sami Reivinen (StudioKlik).

LÄHTEET:

A la Tammer. Luettu 11.1. 2009. www.ravintolatammer.com

von Bagh, P. & Hakasalo, I. 1986. Iskelmän kultainen kirja. Keuruu: Otava

Gronow, P., Lindfors, J. & Nyman, J. 2002. Suomi soi 1: Tanssilavoilta tangomarkkinoille. Helsinki: Tammi

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1996. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Jalkanen, P. 2003. Suomen musiikin historia: Populaarimusiikki. Porvoo: WSOY

Koski, P. 2005. Teatteriesityksen tutkiminen. Keuruu: Otava

Kotila, L. 2006. Laulaja ja hänen instrumenttinsa. Opinnäytetyö. Joensuu: Pohjois-Karjalan Ammattikorkeakoulu.

Niiniluoto, M. 1992. Sulle salaisuuden kertoa mä voisin: Harmony Sistersin tarina. Juva: WSOY

Niiniluoto, M. 2007. On elon retki näin eli miten viihteestä tuli sodan voittaja. Hämeenlinna: Karisto

Pyykkönen, P. 2008. Langan varassa: Näyttelijä etsii oman esittämisensä eläytyviä ja teknisiä piirteitä. Opinnäytetyö. Helsinki: Stadia

Rich, C. 2009. Luettu 1.10.2008. Index Fifties Web. www.fiftiesweb.com

Rooksby, R. 2007. Arranging songs: How to put the parts together. New York, USA: Backbeat Books

Salmenhaara, E. 1980. Soinnutus: harmoninen ajattelu tonaalisessa musiikissa. Keuruu: Otava

Sonninen, L. 2008. Kanna itsesi kauniisti. Keuruu: Otava

Utrio, K. 2005. Suomen naisen vuosisadat: Toivon rakentajat. Helsinki: Tammi

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003 Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi

Weston Thomas, P. 2007. 1950s Fashion History, Costume History, & 1950s Social History. Luettu 2.10.2008. www.fashion-era.com

Wikipedia. Internet-tietosanakirja. Luettu 2.10. 2008. www.fi.wikipedia.com

LIITTEET:

LIITE 1: Videotallenne esityksestä Maitolaiturin Metrotytöt.

LIITE 2: Käsinkirjoitetut näytteet musiikkisovituksista:

Vanha riimu

Sulle salaisuuden kertoa mä voisin

Mamma, mies tuijottaa minua

Lasisydän

Onni, jonka annoin pois

Kellä kulta, sillä onni

LIITE 3: Maitolaiturin Metritytöt, käsiohjelma

VANHA RIIMU

Conson J. Robinson
Suom. Ilpo Kallio
Sov. H. Jaktinen

7-11

VAIN VANHA RII - MU
ON ON JO

D

ON NYT TALLIS-SAIN
TIENSA PÄÄTÖK- SEEN

JA NURKKIANJÄÄ - NYT SATU-LA ON
EI ENÄÄ KUU- LU KOPSE AS-KE-

A⁷ D D⁷ G G⁷

VAIN KEEN KYSYT MIK- SI O- LEN ONNE- TON
ROLLE MUIL- LA LAI- TU- MIL- LA KÄY

D A⁷ D A⁹ A A⁷ D

VASTAAN SUL - LE POLLE POISSA
MISSÄ HUOL- TA MURHET- TA EI J. ON SE PÄÄSSYT

G^{#0} A⁷ A⁻⁹ D A⁷

2. -
NÄY SE REILWIN KUMPPA-NEISTA OL- LUT ON JA SIKSI SANOIN-

D D⁷ G G^{#0} C^{#7} D

KIN: "SÄ YS-TÄ-VÄ OOT VAIL-LA VER-TAA." JA POL-LEN

D H⁷/D[#] Em³ Em A⁷ D D⁷ -/A

YM-MÄR-TÄ-VÄN KAIKEN MI-NÄ AINA HUO-MA-SIN SEN SIL-HIS-TÄ SEN

G G[#] #⁷ D Dmaj⁷ Hm³

NÄIN NIIN MONTA KER-TAA VAIN VANHA RII-KU ON NYT TAL-LIS-

E⁷ A A⁹ D A⁷

SAIN VA NURKKAAN JÄÄ-NYT SA-TU-LA ON VA-

D A⁺ D D⁷ G G⁷ D C^{#7}

-IN MIK-SI O-LEN ON-NE-TON VASTAAN

D A⁹ A⁷ D F^{#0} H⁻⁹

3.

SUL - LE POL-LE POISSA ON SE POIS - SA ON!

EM⁹ A⁹ D A[#]7 D

...Retardando... A Tempo

1.

SULLE SALAISUUDEN * KERTOJA MÄ VOISIN...

George De Godzinsky
San. Eine Laine
Sov. Y. Jaktinen

Printed at www.blanksheetmusic.net

-vaan en uskalla

Intro vuu...

D D° Em³ A-⁹

MÄ YHÄ IHANNETA VUO-TAN: HÄN MISSÄ OI-SI-KANN?

Dmaj⁷ F° Em³ A³ Dmaj⁷

MÄ VIELÄ ONNEHENI LUG-TAN; SE SAAPUU AI-KA-NAAN. SULLE

F#m⁷ H⁷ A⁶ E⁷ A⁷

AAA...

SALISUUDEN KERTOANA VOISIN; SULLE TAHTOISIN MÄ KUISKELLA VAIN: SUN MÄ

D A-⁹ Dmaj⁷ H -⁷/D# Em⁷

*2.->BAADA...

YSTÄVÄKSI AINOAKSI SOISIN, SULLE OISIN HELLIÄ AIN. KERRO

Em⁷ A⁷ A-⁹ Em³ A+

2.

A1 ONKO SULLE RAKKAHUPI TOINEN MIKSI LEMMEN OTAT AINA LEIKI-TEN? MIKKA

D A-9 Dmaj7 Am7 H -7/D# Em7 Gm6

VASTAUSTA KUINÄSÜDÄ ANE LEN, SINÄ HYMYILET VAI-E-TEN.

D F#7 Em7 -7 A7 D

B

KERRAN SUUNNATA KAI-PUU, YSTÄVÄ KAL-LE-HIN.

Em7 A7 Dmaj7 H -7 Em7

KERRO LEMMEN TAI-PUU, SUÄN HYÖS KYLÄ-KIN. KERRO

Em6 F# Hm7 E E7 A7 A+

A2

ONKO SULLE RAKKAHUPI TOINEN MIKSI LEMMEN OTAT AINA LEIKI-TEN? MIKKA

D A-9 Dmaj7 Am7 H7 -7/D# Em7 Gm6

VASTAUSTA KUINKA SULTA ANE-LEN, SINÄ, HYNYILET VAI-E- TEN.

Musical notation for the first system, including a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the accompaniment is written on a grand staff (treble and bass clefs). Chords are indicated below the staff: D, F#7, Em, Em7, Em9, A9, D.

★ osuus

Musical notation for the second system, including a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the accompaniment is written on a grand staff. Chords are indicated below the staff: Em9, A+, D, A-7, Dmaj7, Am7, H, H7/D#. Lyrics: MM... MM BA DAADA BA DAA MM... MM BA DAADA BA DAADA. There are handwritten annotations 'X' and 'u' on the staff.

B2

Musical notation for the third system, including a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the accompaniment is written on a grand staff. Chords are indicated below the staff: D, Em7, A7, Dmaj7, H, -7. Lyrics: MMA... KERRAN SUN VALTAA KAI PUU. YSTÄVÄ KAL-LE- VAL-TAM KAI-PUU MA - MA.

Musical notation for the fourth system, including a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the accompaniment is written on a grand staff. Chords are indicated below the staff: Em7, Em6, F#, Hm7. Lyrics: HIN. KERANNA LEM-PEEN TAI-PUU. MYÄ huppy kukaan Takainin Bossaan!

Musical notation for the fifth system, including a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the accompaniment is written on a grand staff. Chords are indicated below the staff: Gm7, A-9, Dmaj7. Lyrics: HYNYILET VAIN VAI - E - TEN. VAIN VAIN.

MAMMA, MIES TUIJOTTA MINUA

Printed at www.blanksheetmusic.net

lyhyet mammat

Con Causa
Suom. Sankki
Arr. H. Kahtinen

1. SEITTI
M (1.)

1. MAM - MA
2. MAM - MA

TUO MIES MUA TUI - JOT - TAA
KUN MIES YAIN TUI - JOT - TAA

liberta
TUIJOTTA

H (2.)

MAM - MA
MAM - MA

EI NIIN KAI
NYT MI - TA

TEH - DA SAA?
TEH - DA SAA?

N (3.)

SIL - MA -
EN KAI

KUL - MAS -
JUOS - TA

TA - NI SEN NAAN;
PA - KOON MA VOI,

VAIK - KA
KUN MIES

KUIN - KA
MUL - LE

KAU - AS KOE - TAN
KUU - NIIN RUU - SU -

KAANTAA PAAN, NIIN
KIM - PUN TOI, OI

MAM - MA
MAM - MA

MA
MA

HAN - TA
A - LAN

VAL - TA EN
AA - VIS - TAA

EN VAITA
AA NIS TAA

AJ - NA
TAA ONI

HUO - MAAN
KO - SIN -

SEN
TAA -

NI
AA!

lyhyet

SIL - MAT HUSKEET
KER - RO AI - TI

TUK - KA MUS - TA
KUINKA VAS - TAAN!

HY - NY TÄY - NÄ
KO - NAS - TUN - KO

LUOTTA - MUS - TA
AI - NO - AS - TAAN?

MAM - MA
MAM - MA

HAN TUI - JOT - TAA!
OI SA - NO

2. Bb H Bb
SE! NYT KERRO
OI nyt kerro oi!

Cm

Lasisydän

Sov. Marianne Nurmi

Printed at www.blanksheetmusic.net

Jäv. Jaakko Salo

san. Saukki
Fa

Chords: Dm Dm7 G7 Gm Am7 Dm7

1. LINNA PÄÄLLÄ LA-SI-VUOREN KUT-SUU KULKI JAA. KU KA LUOKSE
2. LINNA PÄÄLLÄ LA-SI-VUOREN SY-DÄ-MESI ON. SY-DÄ-MESI ON. MILÄ VOITAN

Chords: Cm6 D7 Bbm6 C7b9 Fa Dm6 E7

NEI-DON NUOREN YL-ÖS RATSAS-TAA? PRINSESSA VAIN KATSOO KUIN KA
LA-SI-KUOREN, O-LEN NEUVO-TON. MIKSI TOR-JOT RAK-KAV DEN, KUN

Chords: Cm6 D7 Gm Bbm6 C7 Fa

RINTEET KIMALTAA LA SI VUORTA RI TA -RIT EI SAATA VAL-LOIT
HETKI SII HEVOIS, MIKSI KAIKKI KAUNIT SANAT KARKOI-TAT SÄ

Chords: Em7 A7 Dm6 Dm7 G7 Gm7 Am7 Dm7

TAA MUT TA SAAPUU VUOREN AL-LE PÄIMEN POI-KA VAIN
POIS? LA SI - SY-DÄN TAITTAA VA-LON VÄ-RIT KI-MAL TAA

Chords: F Fa Cm6 D7 Bbm6 D7b9 Fa Dm6 E7b9

HE-PO-ANSA KORKE-AL-LE YHÄ KAN-NUS-TAIN SÄHKYY RINTEET
NÄH-DÄ KU-VAN PIENEN JA-LON LÄ-HES-TY-JÄ SAA. EH-KÄ MUR-TUU

Lasisydän

Cmb
D7b9
Gm
Bmb
Dm
A+
Dm7
G7

RAT SU LEN-TÄÄ KUO RE SI, JOS
 LIN NAN SAA VUT TAA VA LO KA-TU-AA
 SYDÄN NUORI LA-SI-SY-DÄN
 PALKAK-JEN SA SÄREY NYT ~~VAI~~ VAIN

Gm7
Am7
Dm
Dm
G7

RAKKA U - DEN SAA. VERSE: (uu...uu...)
 RAKKA U - DEN TÄNÄ IL-TA NA MU IS-TE-LEN
 (uu...uu...)

Dm
Dm7
G7
Dm
Dm7
G7
Dm
Dm7

TA-RI - NAA, JONKA MONI TUNTEE VAIKKA SADUT KATO AA

Dmb
Dm
Dm7
Dmb

MUTTA MULLE E-LÄ-MÄÄN LIIT-TYY PIIR-TEET

(4+ PIANO)

TA RUN TÄÄN: SAA

Onni, jonka annoin pois

Sov. Marianne Nurmi

Säv. Antonio Brave
san. Orvokki Iltä

Printed at www.blanksheetmusic.net

RUBATO

A

Handwritten musical score for the first system, featuring three staves: Soprano (N S), Alto (M S), and Bass (H A). The key signature is one flat (Bb) and the time signature is 4/4. The music is marked with a tempo of *RUBATO*. Chord symbols *Dm*, *Gm*, and *Dm* are written above the staves. The lyrics are written below the notes.

N S
UU-UU TUMMENTUU KUIN UUPUNUT SE PÄIVÄÄN OIS

M S
UU-UU TUMMENTUU KUIN UUPU-NUTSE PÄIVÄÄN OIS

H A
YÖN HARSOON MAA TUMMENTUU KUIN UUPU-NUTSE PÄIVÄÄN OIS

Handwritten musical score for the second system, featuring three staves. Chord symbols *D7*, *Gm*, *Dm*, and *E7* are written above the staves. The lyrics continue.

N S
JA PIL-VEEN JO HÄI-PYY KUU KUIN ONNI JON-KA

M S
JA PIL-VEEN JO HÄI PYY KUU KUIN ONNI JONKA

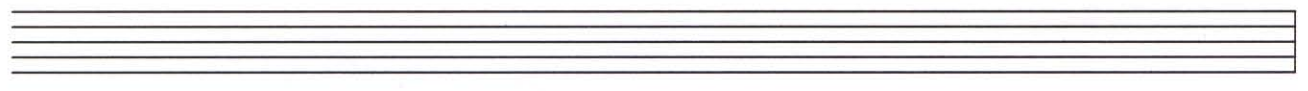
H A
JA PIL-VEEN JO HÄIPYY KUU ONNI JON-KA

Handwritten musical score for the third system, featuring three staves. Chord symbols *A7*, *a tempo*, *Dm*, and *Gm* are written above the staves. The lyrics conclude the piece.

N S
AN-NOIN POIS UUU - UU METSÄN TAA SE

M S
ANNOIN POIS UUU - UU METSÄN TAA SE

H A
ANNOIN POIS TIE TUULEN KÄY METSÄN TAA

The image shows a handwritten musical score for the song "Onni, jonka annoin pois". It consists of three systems of music, each with a vocal line and a guitar accompaniment line. The first system has four measures with lyrics: "SEURAANSA EI MALLE SOIS JA SITTEN SE RAUKEAA KUIN UU-AA". The second system has two measures with lyrics: "ONNI JONKA ANNOIN POIS UU - UU" and "ONNI JONKA ANNOIN POIS YÖTÄ SILLOIN MUISTANUT EN, KUN". The third system has three measures with lyrics: "UU - UU RAKKAU-DEN", "KULKEA SAIN MÄTIELLÄ RAKKAU-DEN", and "UU - UU RAKKAU-DEN TYHJYYS NYTON". Chords are written above the notes, and there are some handwritten annotations like "X" and "B" in boxes.

System 1:

- Chords: Dm, D7, Gm, Dm
- Lyrics: SEURAANSA EI MALLE SOIS JA SITTEN SE RAUKEAA KUIN UU-AA

System 2:

- Chords: E7, E7-5, A7, Dm, Cm, D7
- Lyrics: ONNI JONKA ANNOIN POIS UU - UU
- Lyrics: ONNI JONKA ANNOIN POIS YÖTÄ SILLOIN MUISTANUT EN, KUN

System 3:

- Chords: Cm, D7, Gm, Gm7, C7
- Lyrics: UU - UU RAKKAU-DEN
- Lyrics: KULKEA SAIN MÄTIELLÄ RAKKAU-DEN
- Lyrics: UU - UU RAKKAU-DEN TYHJYYS NYTON

(*) voi myös olla että pysyis d:ssä, kokeillaan kumpi parempi

Handwritten musical score for the first system. It consists of three staves. The first staff is the vocal line with lyrics: "UU - UU UU - UU MILLOINKAAN MILLOINKAAN". The second staff is the piano accompaniment. The third staff is the bass line. Chords are written above the staves: Bbm, C7, Bbm, C7, F, A7.

A

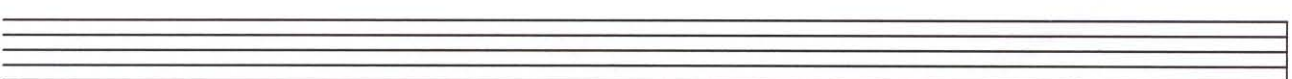
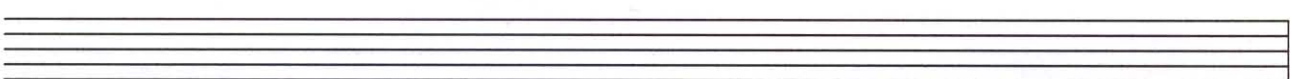
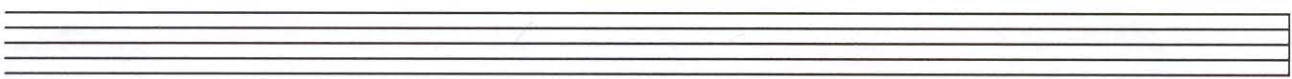
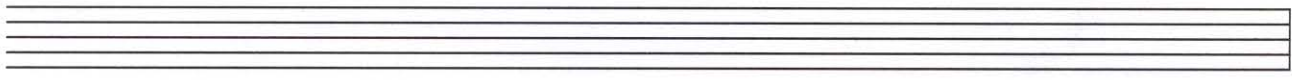
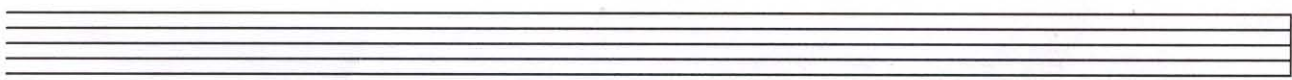
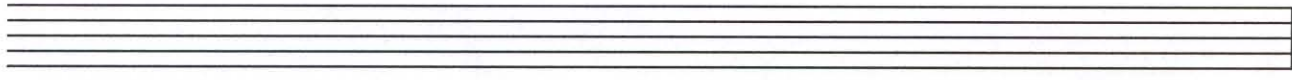
Handwritten musical score for the second system, marked with a red box 'A'. It consists of three staves. The first staff is the vocal line with lyrics: "SAAPUU HÄN TAKAI SIN NIIN PÄIVÄ JÄLLEEN KOITTA VOIS". The second staff is the piano accompaniment. The third staff is the bass line. Chords are written above the staves: Dm, Gm, Dm, D7, Gm, Dm.

Handwritten musical score for the song "ONNI, JONKA ANNOIN POIS". The score is written on three staves (treble, alto, and bass clefs) and includes lyrics and guitar chords.

Lyrics:
ONNEN JONKA ANNOIN POIS
ONNEN JONKA ANNOIN POIS
ONNEN JONKA ANNOIN POIS

Chords:
E7 E75 A7 Dm A Eb9 Dm9

Performance markings:
rit. (ritardando)
uu - uu (sustained notes)
- uu... (sustained note with ellipsis)

Kellä kulta, sillä onni

Sov. Mariamne Nummi

Robert Allen-
Richard Adler

3. SUOM. SAUKKI

A

1. **G** 2. **D7**

KEL-LÄ KUL-TA SIL-LÄ ON-NI MULLA KUL-TA

G UNIS. **D7**

MUL-LA MYÖSKIN ONNI KAI-KEN AN-TOI MAAIL-MAAN

A7 **D7** **G**

TUL-LES - SAAN TUO PIE-NI KULLAN NUPPU KEL-LÄ KUL-TA

D7 **G**

SIL-LÄ ON-NI KAU-AN TUN-TE-NUTOON LAU-SEEN SEN, JA

G

VII-MEIN-KIN NYT TIE-DÄN MI-TÄ ON-NI OI-KEIN ON-

napit

kiidet

B

JO-KAI-NEN ET-SI-EN TIE-TÄÄN TAI-VAL-TAA KUL-TAA-KIN LÖY-

TY-VÄN JOS-KUS NÄH-DÄ SAA SIL-LOIN ON AR-KI KUIN JOH-LAA

VAIN

AAR-TE-HEN SAIN. LÖY-TÖ-NI ON PIE-NI

KUL-LAN-NUP-PU - KEL-LÄ KUL-TA SIL-LÄ ON-NI

(keltä kulta, sillä onni)

INSTR. 2:lla kerralla

KÄU-ÄN TUN-TE - NUT OON LAU-SEEN SEN JA VII - MEIN
 KIN NYT TIE - DÄN MI - TÄI ON - NI OI - KEIN ON
 ON - NI OI - KEIN
 ON - NI OI - KEIN ON

Huom!

[B] - osaa kerrattaessa 2. sopr. siirtyy laulamaan [A¹] - osan melodiana. *

[A²] - osan alkaessa 2. sopr. siirtyy jälleen omaan stemmaansa.

* kertauksessa päällekkäin siis sopraano-ja alto stemmat plus [A¹] - osan melodiana

BUFFET

Kappelileipiä..
jäämeren lohesta, jokiravuista,
italialaisesta kinkusta ja kananpojasta

..ja salaatteja
romainesta, calamata-oliiveista,
punasipulista, paahdetuista tomaateista
ja marinoidusta mustajuuresta

Lämpimiä annoksia..
pohjanmeren turskasta, viljaporsaasta,
sorsarynimakkarasta,
perunasta, palsternakasta ja punajuuresta

..ja makeita herkuja
maitosuklaasta, kermasta ja marjoista

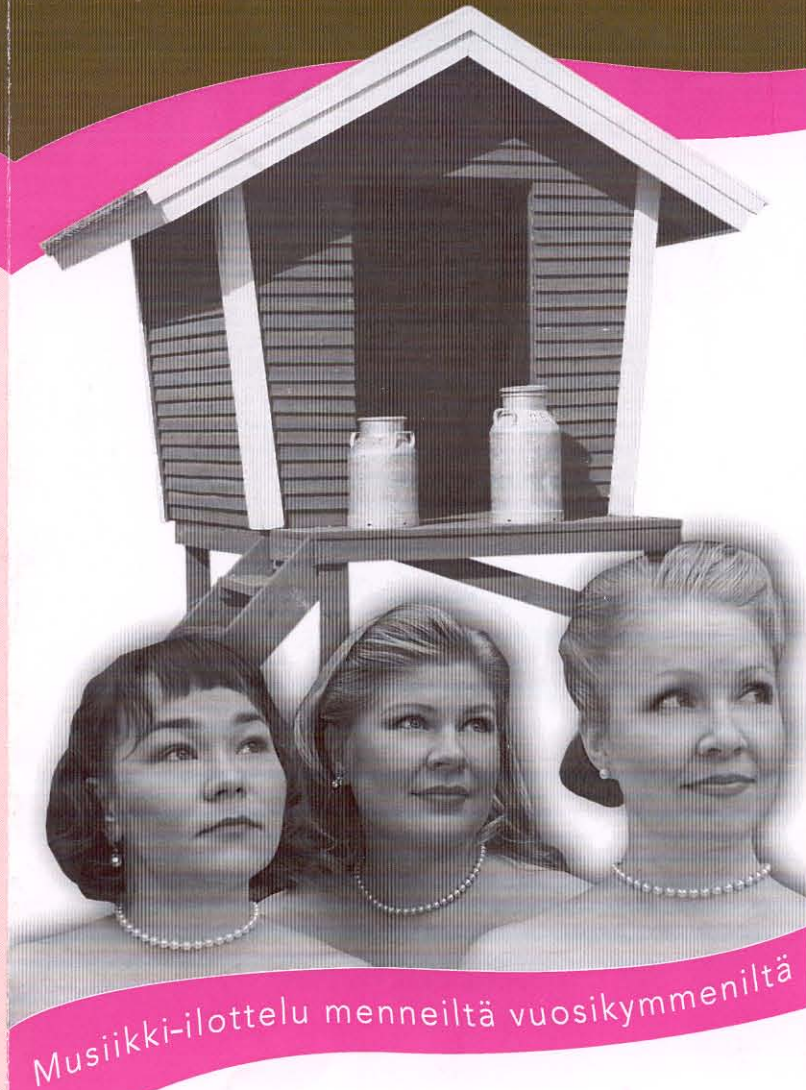
42€

RAVINTOLA
TAMMER

Sokos Hotel Tammer, Satakunnankatu 13, Tampere
Varaukset Sokos Hotels Myyntipalvelu p. 020 1234 630
www.ravintolatammer.com

MAITOLAITURIN METROTYTÖT

RAVINTOLA
TAMMER

ILLAN MUSIIKILLINEN MENU

Kortteliteatteri on uusi,
musiikkipainotteisia esityksiä
tarjoava tamperelaisryhmä.

**Ravintola Tammerissa
nähdään nostalgiaa henkivä
hyvän mielen esitys!**

Hinta sisältää ohjelman ja ruokailun.

Esitys alkaa klo 20.00.

Buffet on katettuna alk. klo 18.30.

Esityspäivät:

la 25.10, pe 31.10, pe 7.11,

la 15.11, pe 28.11

www.kortteliteatteri.fi

Tidli dii

säv. S. Winfield, san. S. Puhtila, sov. K. Lappi

Kellä kulta, sillä onni

säv. R. Allen & R. Adler, san. Saukki, sov. M. Nurmi

Kun hämärtää

säv. B. Ram, M. Nevins & A. Nevins,
san. Merja sov. N. Nyman

Maailman paras levy

säv. B. Mann & G. Goffin, san. K. Tuomisaari,
sov. S. Kuoppala

Rinnakkain

säv. H. Woods, san. Saukki, sov. S. Kuoppala

Onni, jonka annoin pois

säv. A. Brave, san. O. Itä, sov. M. Nurmi

Vanhan veräjän luona

säv. K. Aava, san. R. Kouta, sov. N. Nyman

Illalla, illalla!

säv. S. Toccani, san. Saukki, sov. H. Lahtinen

Sulle salaisuuden kertoa mä voisin

Säv. G. Godzinsky, san. E. Laine, sov. H. Lahtinen

Lasisydän

Säv. J. Salo, san. Saukki, sov. M. Nurmi

Mamma, mies tuijottaa minua

Säv. C. Conrad, san. Saukki, sov. H. Lahtinen

Vanha riimu

Säv. C. J. Robinson, san. I. Kallio, sov. H. Lahtinen

Kynttilöiden syttyessä

Säv. J. Lyons & s. C. Hart, san. U. Kemppe,
sov. N. Nyman

Sinitaivas

Säv. J. Rixner, san. L. Jauhiainen, sov. S. Kuoppala